

GPF | GEOPOLITICAL
FUTURESمعنای تغییرات پوتین
در کابینه روسیه

جورج فریدمن

استراتژیست

دولت روسیه هفته گذشته تغییر گسترده‌ای را تجربه کرد. چندین وزیر در بخش‌های غیرنظامی مانند انرژی، کشاورزی، صنعت و تجارت و حمل‌ونقل از سمت‌های خود برکنار شدند اما مهم‌ترین جابه‌جایی وزیر دفاع، سرگئی شویگو بود که با آندری بولسوف، دستیار سابق ولادیمیر پوتین جایگزین شد. وزیر توسعه اقتصادی پوتین تأکید کرده است که شویگو، معمار جنگ در اوکراین، همچنان در امور نظامی شرکت خواهد کرد و انتصاب او به‌عنوان دبیر شورای امنیت شاید گواهی بر صداقت رئیس‌جمهور باشد. در واقع، دلیل کمی وجود دارد که باور کنیم این نوعی پاکسازی استالینیستی است. پوتین تمام تلاش خود را به کار گرفته است تا این ایده که تیمی که جنگ را مدیریت کرد شکست خورده است را رد کند. مواضع اخیر دولت روسیه حاکی از آن است که پوتین به توازن بهتری در امور نظامی و اقتصادی نیاز دارد، بنابراین انتصاب وزیر سابق توسعه اقتصادی در پست عالی‌رتبه مسائل دفاع از این نظر منطقی است. با این حال، اگر از ذکر گزارش‌هایی مبنی بر دستگیری و متهم شدن یک مقام ارشد وزارت دفاع که متهم به فساد بود صرف‌نظر کنیم، فهم درستی از وضعیت به دست نخواهیم آورد. اینکه آیا این اقدام یک رویداد دفاعی است یا قرار است دستگیری‌های بیشتری در راه باشد؛ هنوز مشخص نیست. هنوز مشخص نیست که پوتین وقتی از ایجاد توازن بین امور نظامی و اقتصادی صحبت می‌کند، در عمل چه معنایی در ذهن دارد، زیرا اگر قرار باشد نیازهای ارتش تأمین شوند و مایحتاج مردم روسیه نیز مهیا شود، همه باید در سناریوهای جنگی، متعادل عمل کنند. در این جنگ، به نظر نمی‌رسد که چیزی نامتعادل باشد، بنابراین ممکن است هدف پوتین پنهان کردن یک تغییر رادیکال باشد. حتی ممکن است پوتین قصد داشته باشد تا حد ممکن راهی برای اجتناب از بحران بیابد. شاید هم بحرانی مدنظر کرملین نیست بلکه موضوع اصلی واقعیتی است که کرملین سعی کرده آن را نادیده بگیرد و دیگران نیز نمی‌توانند آنطور که باید آن را رد کنند. مسکو جنگ را با این فرض آغاز کرد که اوکراین به سرعت شکست خواهد خورد. بدیهی است که این فرضیه، خیالی‌بافی بود. بیش از دو سال گذشته است و روسیه تنها ۲۰ درصد از خاک اوکراین را در اختیار دارد. کی‌یف حتی برخی از بخش‌هایی را که مسکو قبلاً تصرف کرده بود، پس گرفته است. در طول جنگ این حس وجود داشت که اوکراین ممکن است در حال شکست خوردن باشد. اما اوکراین هنوز از پانفاده و روسیه نیز همچنان ادامه می‌دهد. اما از آنجایی که انتظارات طرفین همچنان از واقعیت فاصله دارد، انگیزه طرفین از بین رفته است. تأکید بر اقتصاد ممکن است یک انحراف از واقعیت و بخشی از این باور باشد که در صورت احیای اقتصاد روسیه، جنگ می‌تواند تداوم داشته باشد و به این ترتیب مردم روسیه نیز حس بهتری داشته باشند. پوتین هفته گذشته با شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین نیز دیدار کرده است. چین مدت‌هاست که به صراحت اعلام کرده در جنگ اوکراین به روسیه نخواهد پیوست. اما ممکن است در حوزه اقتصاد به مسکو کمک کند. اما اقتصاد چین نیز در دو سال گذشته به شدت ضعیف شده است و روس‌ها این را خوب می‌دانند. پوتین به مذاکراتی اشاره کرده است که ایالات متحده از چند مدت قبل در حال انجام آن بوده است. روسیه شرایطی را تعیین کرده است که مهم‌ترین آنها برکناری ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین است. اما او در جای خود باقی می‌ماند و به نظر می‌رسد اگر روسیه مجبور شود بین ادامه جنگ و برکناری زلنسکی یکی را انتخاب کند، دومی را انتخاب خواهد کرد. دانستن مفهوم دقیق تغییرات دولت روسیه دشوار است. بسیاری از نام‌های آشنا هنوز در قدرت هستند و برخی از آنها مناصبی را در اختیار گرفته‌اند که به نظر می‌رسد هیچ تجربه‌ای در خصوص آنها ندارند. همین مسئله باعث می‌شود که همه چیز مبهم باشد. هر چند ممکن است این تغییرات این حس را ایجاد کند که زمان جنگ رو به پایان است. از زاویه دیگری هم می‌توان به مسئله نگاه کرد و آن اینکه هدف پوتین از این تغییرات در دولت، ترتیب دادن یک حمله بزرگ به اوکراین بوده است. اما یک چیز برای من واضح است و آن اینکه پس از دو سال جنگیدن و پیشرفت‌های محدود، انجام چنین تغییراتی برای پوشاندن ضعف، معنایی نمی‌دهد چرا که این ضعف مدت‌هاست که آشکار شده است.

برخلاف تصور عموم، جان باختن رهبران سیاسی کشورها در حوادث و سوانح هوایی امریست که بارها رخ داده است. آنچه در ذیل می‌خوانید فهرست رهبران کشورهای است که در سوانح هوایی جان خود را از دست داده‌اند.

لیخ الکساندر کاپینسکی

رئیس‌جمهور لهستان

سیاستمدار لهستانی بود که از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۵ شهردار ورشو و از سال ۲۰۰۵ تا زمان مرگش در سال ۲۰۱۰ رئیس‌جمهور لهستان بود. در ۱۰ آوریل ۲۰۱۰، هواپیمای توپولوف Tu-۱۵۴M حامل لیخ کاپینسکی، همسرش ماریا کاپینسکی و سایر اعضای یک هیئت لهستانی از ورشو برای شرکت در مراسم بزرگداشت قتل‌عام کاتین پرواز کرد. این هواپیما هنگام نزدیک شدن به پایگاه هوایی اسمولنسک در روسیه سقوط کرد. فرماندار استان اسمولنسک در گفت‌وگو با شبکه خبری روسیه ۲۴ تأیید کرد که هیچ بازمانده‌ای وجود ندارد. ۹۶ نفر از جمله بسیاری از بالاترین مقام‌های نظامی و غیرنظامی لهستان در این سقوط کشته شدند.

خوزه فلیکس استیگاریبیا

رئیس‌جمهور پاراگوئه

افسر نظامی و سیاستمدار پاراگوئه بود که از سال ۱۹۳۹ تا زمان مرگش در سانحه هوایی در ۷ سپتامبر ۱۹۴۰ به عنوان سسی‌وچارمین رئیس‌جمهور پاراگوئه خدمت کرد. او نقش فرمانده کل ارتش پاراگوئه را در طول جنگ چاکو، برعهده داشت. او به‌عنوان یکی از افسران نظامی ارتش پاراگوئه که پاراگوئه را در جنگ چاکو علیه بولیوی به پیروزی رساند، به‌عنوان یک استراتژیست نظامی برجسته در طول درگیری‌های مسلحانه شناخته می‌شود و یک قهرمان جنگ به حساب می‌آید.

رامون مگسیسی

رئیس‌جمهور فیلیپین

دولتمرد فیلیپینی بود که از ۳۰ دسامبر ۱۹۵۲ تا زمان مرگش در یک فاجعه سقوط هواپیما در ۱۷ مارس ۱۹۵۷ به‌عنوان هفتمین رئیس‌جمهور فیلیپین خدمت کرد. در ۱۶ مارس ۱۹۵۷، مگسیسی مانیل را به مقصد سبوسیتی ترک کرد. قرار بود او در یک مراسم کهنه‌سربازان و شروع تمرینات سه مؤسسه آموزشی، دانشگاه ویسایاس، کالج‌های جنوب غربی و دانشگاه سن کارلوس سخنرانی کند. در همان شب، حدود ساعت ۱:۰۰ بامداد به وقت محلی، او سوار هواپیمای ریاست‌جمهوری به مقصد مانیل شد. در ساعات اولیه بامداد ۱۷ مارس، این هواپیما مفقود شد. در اواخر بعدازظهر، روزنامه‌ها گزارش دادند که هواپیما در کوه Manunggal در سبو سقوط کرده است و ۳۶ نفر از ۵۶ سرنشین آن کشته شده‌اند.

۲۱ سق

بازخوانی سوانح هوایی که برای

اواندو همکاری داشت و قبل از آن در سال ۱۹۶۴ به‌عنوان سی‌امین معاون رئیس‌جمهور بولیوی خدمت کرد. در ۲۷ آوریل ۱۹۶۹، در یک سقوط هلیکوپتر کشته شد. احتمال ترور او در نظر گرفته شد اما این ادعا هرگز ثابت نشد.

سرهنگ دوم احمد اولد بوسیف

رئیس‌جمهور موریتانی

یک افسر نظامی موریتانیایی و رهبر سیاسی بود. در ۶ آوریل ۱۹۷۹، او با کودتا و با همکاری سرهنگ محمدخونا ولد حیدالله و سایر افسران قدرت را به دست گرفت و سرهنگ مصطفی ولد سالک را از قدرت بیرون کرد. او دومین نخست‌وزیر موریتانی در دولت جدید شد. او یک ماه بعد در یک سانحه هوایی در سواحل داکار در سنگال جان خود را از دست داد.

جیمی رولندز آکولیرا

رئیس‌جمهور اکوادور

سیاستمدار اکوادوری بود که از ۱۰ اوت ۱۹۷۹ تا زمان مرگش در ۲۴ مه ۱۹۸۱ سی‌وسومین رئیس‌جمهور اکوادور بود. در دوره کوتاه مسئولیت خود، او به دلیل موضع قاطع‌اش در مورد حقوق بشر مشهور شد. این موضع او منجر به درگیری با سایر دولت‌های آمریکای لاتین و روابط ضعیف با دولت رونالد ریگان در ایالات متحده شد. در روز یکشنبه ۲۴ مه ۱۹۸۱، هواپیمایی که او با آن سفر می‌کرد، سقوط کرد و همه مسافران از جمله رولندز و همسرش کشته شدند. بحث و جدل پیرامون دلایل سقوط، از جمله عدم وجود جعبه سیاه به میان آمد. در سال ۲۰۱۵ نیز تحقیقات درباره این سقوط دوباره آغاز شد.

عمر توریخوس هررا

رهبر نظامی پاناما

دیکتاتور پاناما و همچنین فرمانده گارد ملی پاناما و رهبر نظامی پاناما از سال ۱۹۶۸ تا زمان مرگش در سال ۱۹۸۱ بود. توریخوس هرگز به‌طور رسمی رئیس‌جمهور پاناما نبود. اما در عوض عناوین خودخواسته و فراگیر از جمله «رهبر حداکثری انقلاب پاناما» را داشت. توریخوس با یک کودتا قدرت را به دست گرفت. توریخوس بیشتر به دلیل مذاکره در مورد معاهدات توریخوس-کارتز در سال ۱۹۷۷ شناخته می‌شود که در نهایت پاناما حاکمیت کامل بر کانال پاناما را به دست گرفت. او نیز در سال ۱۹۸۱ در یک سانحه هوایی کشته شد.

نرو راموس

رئیس‌جمهور موقت برزیل

یک شخصیت سیاسی برزیلی بود. او پس از بحران سیاسی که به خودکشی رئیس‌جمهور گتولیو وارگاس و استیضاح معاونش کارلوس لوز منجر شد، مدت کوتاهی به‌عنوان رئیس‌جمهور موقت برزیل خدمت کرد. نرو راموس در ۱۶ ژوئن ۱۹۵۸ در یک سانحه هواپیمایی در نزدیکی فرودگاه بین‌المللی کوریتیبیا آفونسونا جان باخت.

عبدالسلام محمد عارف الجمیلی

رئیس‌جمهور عراق

دومین رئیس‌جمهور عراق از سال ۱۹۶۳ تا زمان مرگش در فاجعه سقوط هواپیما در سال ۱۹۶۶ بود. او در انقلاب ۱۴ ژوئیه که در آن سلطنت هاشمی در ۱۴ ژوئیه ۱۹۵۸ سرنگون شد، نقش اصلی را ایفا کرد. در ۱۳ آوریل ۱۹۶۶، عارف در سقوط هواپیمای نیروی هوایی عراق در جنوب عراق در حدود ۱۰ کیلومتری فرودگاه بصره کشته شد و برادرش عبدالرحمن جایگزین‌اش شد. گزارش‌ها در آن زمان حاکی از آن بود که عارف در یک سانحه هلیکوپتر جان خود را از دست داده است. عبدالرحمن البرزاق به مدت سه روز سرپرست ریاست‌جمهوری شد و جنگ قدرت برای ریاست‌جمهوری رخ داد.

مارشال هومبرتو کاستلو برانکو

رئیس‌جمهور برزیل

یک رهبر نظامی و دولتمرد برزیلی بود. او به‌عنوان اولین رئیس‌جمهور دیکتاتوری نظامی برزیل پس از کودتای نظامی ۱۹۶۴ بر سر کار آمد. او عضو جناح لیبرال «قانون‌گرا» در رژیم بود. چهار ماه پس از ترک ریاست‌جمهوری، کاستلو برانکو در ۱۸ ژوئیه ۱۹۶۷ در یک برخورد هوایی با هواپیمای پایپر PA-۲۳ در نزدیکی فورتالزا جان باخت.

رنه بارینتوس

رئیس‌جمهور بولیوی

یک افسر نظامی و سیاستمدار اهل بولیوی بود که به‌عنوان چهل‌هفتمین رئیس‌جمهور بولیوی دو بار از سال ۱۹۶۴ تا ۱۹۶۶ و از سال ۱۹۶۶ تا ۱۹۶۹ خدمت کرد. او از سال ۱۹۶۵ تا ۱۹۶۶ با آلفردو

